

FRIHETLIGA BOKGILLET

Nummer 2 - 1949 - Årg. 1

Vår nästa bok

blir Rudolf *Rockers* stora verk *Nationalism och kultur*, som omfattar två band. Detta *Rockers* livsverk avslutades kort före Hitlers makttillträde, men dess upplaga på originalspråket utkommer först i år, ungefär samtidigt med den svenska. Boken har kompletterats med ett tilläggskapitel där författaren tar ställning till efterkrigsutvecklingen. Upplagor har hittills utkommit på engelska (två), på spanska (en i Barcelona och en senare i Buenos Aires), på jiddisch, på holländska och på hindostani; en kinesisk upplaga håller på att förberedas.

I *Nationalism och kultur* framlägger *Rocker* hela sin historie- och samhällsuppfattning. På grundval av ett överväldigande material, som hänför sig till hela mänsklighetens ekonomiska, politiska och kulturella utveckling, genomför han ett stort upplagt angrepp mot nationalismen och nationalstatsidén som står hindrande i vägen för utvecklingen av en solidarisk allmänmänsklig kultur. I *Rockers* undersökningar ingår intressanta bidrag till en kritik av den uppfattning, enligt vilken det sociala, politiska och kulturella skeendet endast återspeglar produktivkrafternas förändringar och socialgruppernas intressen; författaren påpekar däremot många sammanhang som visar hur strävan efter maktförvärv blir avgörande för den verkliga historiska utvecklingen. *Rocker* bekämpar makttanken och ser i frihetsviljan den mänskliga historiens uppbyggande, positiva kraft, som han anknuter till med sitt krav på en omfattan-

de, tolerant och mångformad socialistisk federalism.

Rocker är inte bara en lärde, utan också en praktisk kosmopolit, en kämpande frihetsman och en varm människovän, och hans arbete värmes upp av en stark personlig bekännelse som bygger på ett långt och rikt livs erfarenheter och insatser i olika miljöer hos flera av jordens folk och raser. Liv och lära är för *Rocker* inte skilda ting, utan de går över i varandra.

Det är klart att ett så mångsidigt verk som *Rockers Nationalism och kultur* bjuder på en mängd synpunkter som kan och måste framkalla diskussion även bland dem, som identifierar sig med dess huvudteser. Det intressanta med *Rockers Nationalism och kultur* är dock att dess vetenskapliga vederhäftighet funnit odelat beröm hos flera av samtidens mest framstående lärda — jag nämner bara *Albert Einstein* och *Bertrand Russell*, som på samma sätt som *Thomas Mann*, *Herbert Read* och andra även är av den uppfattningen, att *Rockers* bok har en viktig uppgift att fylla. *Russell* betonar dess oskattbara värde i den så nödvändiga kampen mot övertron på stat och centralism; *Herbert Read* hälsar boken välkommen som ett länge efterlängtat nytt bidrag till anarkismens vidare utveckling; han betonar också att dess innehåll i detalj framkallat erkännanden hos olika vetenskapliga fackmän. Mest glädjande kanske är sociologen *Lewis Mumfords* ord om *Rockers Nationalism och kultur*: den boken, säger han, kommer att inta sin plats som likvärdig vid sidan om några

av mänsklighetens största politiska verk: Voltaires *Candide*, Franska Revolutionens förklaring om de mänskliga rättigheterna och Krapotkins Inbördes hjälpl. *H. R.*

Rockers bok kommer i juni månad

Fritt bokval

För år 1949 framlägger Frihetliga Bokgillet ett program omfattande fyra böcker. Band I, Hjalmar Erikssons gruvarbetarroman "Arbetets melodi" är redan utdelat, band II och III, Rockers "Nationalism" följer snart, och årets sista bok, ett arbete över Max Nettlau och hans verk eller en mycket intressant social roman avslutar programmet. Under första året är medlemmarna naturligtvis bundna vid dessa böcker, men Gillet håller dessutom på att underhandla om inköp av vissa värdefulla restupplagor som kommer att erbjudas som valband vid sidan om den löpande produktionen. Ju längre Gillet arbetar och ju flera medlemmar det får, desto större blir förstas det antal böcker medlemmarna kan välja på. Även om efter erfarenheterna att döma flertalet medlemmar i bokgillen alltid föredrar de nya böckerna, så blir det dock även möjligt att i stället ta något annat; detta kan vara av särskilt intresse för nyinträdande medlemmar.

Förmånligt erbjudande

1937 utkom på Tidens förlag den spanske författaren Ramon J. Senders bok "Sju röda söndagar". Romanen har en utpräglad frihetlig tendens. Den står litterärt högt och ger en god bild av hur man tänker och reagerar på frihetliga kretsar i Spanien. Handlingen utspinner sig omkring sju händelserika strejk dagar i Madrid i början av 30-talet.

När boken utkom väckte den givetvis stor uppmärksamhet i radikala kretsar. Vi antar därför att många av gilletts medlemmar redan äger den. Men de som inte har den kan nu få den billigt. Frihetliga

Bokgillet har nämligen för sina medlemmars räkning inköpt restupplagan. Bokhandelspriset är 6:50 men medlemmarna erhåller den för 4:—. Inbetala denna summa på gilletts postgirokonto och angiv på giroalongen att summan avser Senders bok. Vi sänder sedan boken omgående. Vi uppmärksammar om att upplagan är begränsad varför det gäller att vara ute i tid.

Gillet har från Tidens förlag även inköpt restupplagan av Johan Bojers bok "Den stora hungern".

Boken omfattar 260 sidor och erhålles för 2:50. Den finns endast häftad.

Vi planerar att förvärva ytterligare en del av Bojers uppskattade romaner. Vid ett kommande tillfälle kommer vi även att närmare presentera Bojer och hans författarskap.

Detta lilla blad

har till syfte att skapa kontakter mellan medlemmarna och Gillet. Var och en som köper våra böcker måste bli medveten om att han eller hon inte handlar på samma sätt som vilken som helst bokköpare i en boklåda, utan som medlem i en bokutgivande organisation som han eller hon själv tillhör. Medlemmen köper så att säga sina egna böcker. Detta förhållande ska också finna sitt uttryck i allas intresse för den gemensamma saken. Vi framlägger i dessa spalter initiativtagarnas syn på Gillets arbete, och meningen med det är att fördela initiativet lika på alla. Vi önskar att medlemmarna tillskriver oss, och framförallt att de bildar lokala Gillesgrupper för att på olika platser i landet verka för gillestanken. Bildandet av eller anslutning till lokalgrupper är emellertid ingen plikt; medlemmen kan också vara direktansluten. Växer medlemsantalet så kan också detta enkla blad utbyggas till en liten tidskrift som har något mera att ge; men på samma sätt som Gillets utveckling i allmänhet så beror även detta helt och hållet på medlemmarnas aktivitet.

1950 och vidare

Så länge som Gillets medlemsskara är liten kan vi inte utge mer än fyra böcker om året. Det är inte många när man kommer ihåg hur mycket som vi skulle kunna göra, hur mycket som måste göras om Gillet ska fylla sin uppgift. Meningen är ju att framlägga den rika och mångsidiga frihetliga litteratur som finns ute i världen och som absolut behövdes för svensk idédebatt — men å andra sidan kan vi inte begränsa oss till detta utan måste också förmedla skönlitteratur som innehåller frihetliga värden. Här bara en kort översikt av politisk-sociala verk som vi tänkt på.

Ett eller flera urval av Pierre Joseph Proudhon — den kooperativa socialismens store föregångsman, vars idéer håller på att bli aktuella.

Ett band med Mikael Bakunins arbeten om internationell *federalism* — ett intressant inlägg i dagens diskussion om Europas organisation i socialistisk anda.

Ett eller flera band med uppsatser av Gustav Landauer — som i anknytning till Proudhon framlägger idén om en tidsenlig humanistisk socialism.

Verk av liberalsocialistiska tänkare och stridsmän: t. ex. Franz Oppenheimers band *Staten*, Carlo Rossellis *Liberalsocialism* m. m.

Iugenting har i Sverige utgivits om den spanska syndikalismens praktiska insatser mellan 1936 och 1939. Ett band dokument om *Spansk frihetlig socialism* skulle vara välbehövligt.

Rockers nyare skrifter, t. ex. *Den frihetliga tankens pionjärer i USA* och *De absolutistiska idéerna i socialismen* skulle på ett avgörande sätt kunna bidra till att skapa klarhet om en förnyad frihetlig socialisms idéella grundvalar.

En diskussion om den frihetliga socialismens möjligheter och uppgifter är egentligen helt omöjlig utan tillgång till dess historia — Max Nettlaus verk för-

medlar denna kontakt. 6—8 stora band föreligger; en sammanfattning och inledning innehåller hans bok *Anarkism genom tiderna*.

I Frankrike pågår i dag en allmän diskussion om Proudhon — en hel rad verk tar upp hans idéer. En stor del av denna litteratur förtjänar bli bekant i detta land; jag tänker på Edouard Dolléans' nya Proudhonbiografi, Pierre Hautmanns lilla bok om *Marx* och *Proudhon*, Nicholas Bourgeois' skrift under titeln *Teorin om internationell rätt* hos Proudhon, Madeleine Amandruz' bok *Proudhon och Europa*.

Vollins stora bok *Den okända revolutionen*, Maximovs *Giljotinen i arbete*, det strålande, väldokumenterade verket om bolsjevismen, är frihetliga inlägg i Rysslandsdebatten.

Ingen människa i Sverige har en möjlighet att studera Första Internationals historia och den frihetliga socialismens organisatoriska utveckling mellan 1864 och 1880. Fritz Brupbachers *Marx och Bakunin* är ett verk som faktiskt skulle ingå i varje frihetlig socialists bibliotek. Brupbachers åldervisdom i *Livets mening*, den gamle människovännens och revolutionärens lika fräna som varmhjärtade vidräkning med det existerande samhället, skulle som ingen annan bok kunna främja diskussionen om en ny frihetlig socialisms andliga förutsättningar.

Vi skulle kunna fortsätta i den stilen — ännu länge. Snart föreligger Rudolf Rockers *Minnen*, Emma Goldmans livsberättelse väntar fortfarande på sin svenska översättning o. s. v. Frihetliga Bokgillet behöver många medlemmar om det ska kunna bära upp en sådan bokproduktion — och så länge som vi under årets lopp inte kan utge mera än två eller högst tre böcker av politiskt eller socialt innehåll blir det faktiskt svårt att välja. Vad säger våra medlemmar? Vi skulle vara tacksamma för uppslag och yttranden om den här framlagda listan.

Varför bokgille?

Gillesidén — det är den kooperativa tanken överförd på bokproduktionens område. Personer som är intresserade av förlagsverksamhet i viss riktning, utger dessa böcker i egen regi och finansierar utgivandet genom samverkan. De förpliktar sig att under årets lopp köpa ett visst antal böcker — i vårt fall fyra stycken — och betalar dem genom att varje månad till Gillet inbetala en fast konfingent. Naturligtvis kan verksamheten praktiskt utvecklas efter olika riktlinjer — Gillet kan ha en större egenproduktion eller också till gynnsamma priser överta deluppdrag av verk som utges av andra, t. ex. närstående förlag, i vårt fall Federativs. Idealet är förstås att samla en så stor krets medlemmar att en oberoende egenproduktion kan startas — gärna i samarbete med ett annat förlag som åtar sig försälja en del av Gillets produktion på

den öppna marknaden — men då till vanliga bokpriser, medan Gillets medlemmar åtnjuter fördelen att få motta böckerna utan att betala någon förlagsvinst. Vi anser att gillesprincipen är en form av äkta socialistisk verksamhet — behovproduktion i ordets bästa betydelse, och således ett slags experimentalsocialism mitt i profitproduktionens kapitalistiska samhälle. Vänner av frihetlig litteratur sammansluter sig därför i Frihetliga Bokgillet för att grundlägga ett förlagsarbete i socialistisk anda.

Skönlitteratur

I nästa nummer av våra Meddelanden kommer en av Gillesstyrelsens ledamöter att framlägga sina synpunkter på Gillets skönlitterära produktion. Vi antas att framställningen kommer att mottas med stort intresse av medlemmarna.

FRIHETLIGA BOKGILLET

Barnhusgatan 12, 2 tr. ö. g. - STOCKHOLM

Telefon 20 12 28

Postgiro 35 43 93

Redaktör: *Helmut Rüdiger*